

Broedvogelinventarisatie 2023

De Hoge Dijk

Groengebied Amstelland

© Bureau Mergis, 5.1, 2, e
juli 2023

Colofon

Dit rapport is opgesteld in opdracht van Groengebied Amstelland 5.1, 2, e
Projectcode: 43500-500-25720

Tekst

Bureau Mergis / © 5.1, 2, e

KvK: 343 26021

Coen van Boshuizenlaan 36

1191 SC Ouderkerk a/d Amstel

Mobiele nr.: 0031 5.1, 2, e

Mailadres: 5.1, 2, e [@ziggo.nl](mailto:5.1, 2, e@ziggo.nl)

@mergis_advies

Foto's

© Bureau Mergis / 5.1, 2, e en © GGA / Boswachter 5.1, 2, e

Kaartmateriaal:

SOVON Vogelonderzoek, Nijmegen ©

Publicatiedatum:

juli 2023

Foto omslag:

Wilgenbosjes in zuidelijk deel De Hoge Dijk nabij Hollandse Kade

© 5.1, 2, e

Inhoudsopgave	Pagina
Colofon	2
Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	4
2. Samenvatting	5
3. Gebiedsbeschrijving	6
4. Gevolgde onderzoeksmethodiek en verantwoording veldwerk	7
5. Resultaten broedvogelkartering	9
6. Literatuur	17
Bijlagen:	
a. Overzicht broedcodes volgens Sovon criteria	
b. Verspreidingskaarten van broedvogels (Soortgroepen)	
c. verspreidingskaarten van broedvogels (Soorten individueel)	

-

1. Inleiding

Recreatiegebieden en parken rond Amsterdam hebben een aantal belangrijke functies. Allereerst vormen ze letterlijk een 'groene buffer' ten behoeve van onder meer een gezond leefklimaat, schone lucht en waterbeheersing in een sterk verstedelijkte omgeving, ze bieden recreatiemogelijkheden dicht bij huis en zijn ook wat flora-en fauna betreft belangrijk voor de biodiversiteit. Recreatie NoordHolland ¹beheert een vijftal aantal recreatieregio's in de provincie Noord-Holland. Centraal daarbij staat een goede balans tussen natuur en recreatie die de totale kwaliteit van de omgeving ten goede komt. Groengebied Amstelland (GGA) is een van die recreatieregio's in Noord-Holland. Groengebied Amstelland ligt tussen Amsterdam Zuid-Oost, Ouder-Amstel, Amstelveen en Diemen. Het gebied bestaat uit meerdere deelgebieden met daarin opgenomen onder andere een ruim aantal groenzones afgewisseld met veenweidepercelen, recreatie-meertjes en 'echte' wateren zoals Gaasperplas en Ouderkerkerplas.

Om inzicht te krijgen in de stand van de broedvogels is op verzoek van Groengebied Amstelland in het voorjaar van 2020 gestart met het BroedvogelMonitoringProject volgens de methodiek van onderzoeksbureau SOVON ²Van deze inventarisatie in het telgebied 'Ouderkerkerplas' is medio 2020 een rapportage gemaakt. Om de ontwikkelingen in de tijd en ook in verschillende beheergebieden te kunnen volgen is door bureau Mergis in opdracht van GGA een vergelijkbare inventarisatie uitgevoerd in het voorjaar van 2022; zowel voor de 'Ouderkerkerplas' als voor het deelgebied 'Korte Dwarsweg' ³. Nu is in 2023 ook in het deelgebied De Hoge Dijk een broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Doel van deze inventarisaties is om meer inzicht te krijgen in de natuurwaarden van deze gebieden; tevens kunnen deze inzichten in verspreidingsgegevens en voorkeurs-habitats van broedvogels bijdragen aan een goede afstemming van natuurbelangen en een bijpassend beheer.

Foto 1 : Entree De Hoge Dijk langs Abcouderstraatweg @5.1, 2, e

¹ <https://www.recreatienoordholland.nl/gebieden> en <https://www.groengebied-amstelland.nl/>

² Vergeer J.W, e.a., 2023. Handleiding Sovon Broedvogelonderzoek: BMP en kolonievogels. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

³ Vrolijk J.A.J, juli 2022. Rapportage van resultaten Broedvogelmonitoring Ouderkerkerplas en Korte Dwarsweg 2022. Bureau Mergis, Ouderkerk a/d Amstel

2. Samenvatting

Teneinde inzicht te krijgen in de stand van de broedvogels in het GGA beheergebied **De Hoge Dijk** (zie kaart 1 op pagina 7 met een weergave van het onderzoeksgebied) is in het voorjaar van 2023 een integraal broedvogelonderzoek uitgevoerd. Deze inventarisatie is door bureau Mergis uitgevoerd tussen begin april en eind juni tijdens 7 veldwerkbezoeken in de vroege ochtend (aangevuld met één avondbezoek) volgens de landelijke beproefde Sovon- BMP-methodiek.

In totaal werden **237** territoria van **45** verschillende soorten broedvogels vastgesteld in dit onderzoeksgebied. De categorie 'struweelvogels' was in dit telgebied het meest aanwezig: er werden in deze categorie 14 verschillende broedvogelsoorten vastgesteld met 101 territoria. De Winterkoning is in dit habitat met 18 territoria duidelijk de koploper met de Zwartkop op de 2^e plaats (13 territoria). Het 'boshabitat' is met 59 territoria en 12 verschillende vogelsoorten een goede tweede. Bijzondere broedvogels in deze categorie zijn Havik en Appelvink. Het 'riethabitat' is goed voor 30 territoria. De vogelsoort met de meeste broedparen was hier de Kleine Karekiet (16 paar). Verder is een typerende soort in dit habitat de Blauwborst (3 paar). De categorie 'watervogels' is met 28 territoria ook goed vertegenwoordigd; vooral door een aantal 'vaste' jaarrond soorten die aan de oevers broeden, denk aan soorten als Wilde Eend, Krakeend, Fuut en Meerkoet.

Tot slot kent dit relatief kleine telgebied ook een aantal interessante bijzondere soorten zoals de IJsvogel (1 paar) en de Goudvink (2 paar). Ook van een aantal bedreigde (zogenaamde 'Rode Lijst') broedsoorten zijn broedgevallen vastgesteld zoals Koekoek (3x), Nachtegaal (4x), Spotvogel (2x) en Grauwe Vliegenvanger (1x).

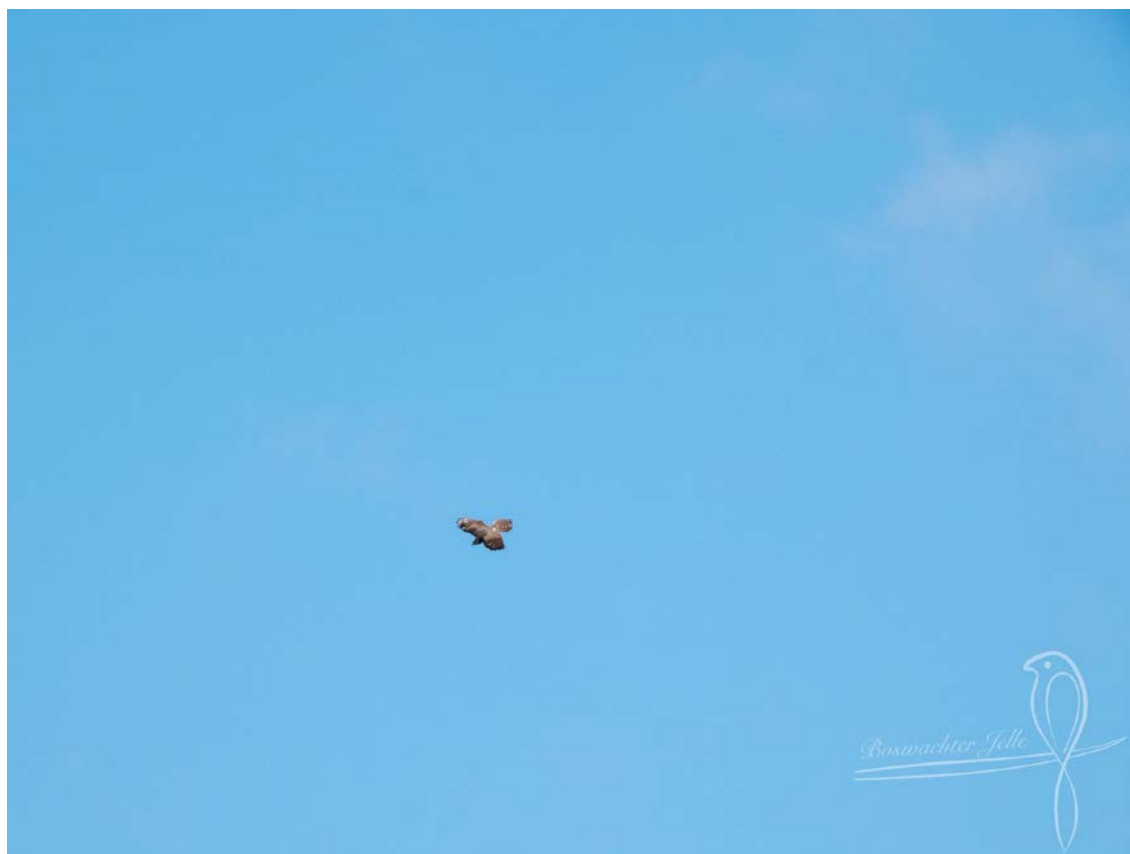

Foto 2 : Havik in vlucht © Boswachter

5.1.2.0

3. Gebiedsbeschrijving De Hoge Dijk

Het inventarisatiegebied “De Hoge Dijk” is ruim 33 ha groot en valt onder het beheer van Groengebied Amstelland. De Hoge Dijk is in de eerste helft van de jaren tachtig aangelegd, gelijktijdig met het gereedkomen van de wijk Reigersbos. De naam van deze wijk heeft overigens een duidelijk ornithologische oorsprong. Op de plek van deze wijk (en ook naar verluidt rond De Hoge Dijk zelf) lag in de middeleeuwen een groot moerasbos met grote reigerkolonies⁴. Aan de noordzijde wordt De Hoge Dijk begrensd door het terrein van het Academisch Medisch Centrum en aan de zuidzijde door de Hollandse Kade. Het gebied wordt aan de oostzijde afgegrensd door de spoorlijn Amsterdam – Utrecht en aan de westzijde door de Abcouderstraatweg. In en langs de hoofdpaden zijn groenvoorzieningen: bermen, grasvelden en bomensingels (els, berk, wilg) met een relatief eenzijdige onderbegroeiing die onder andere bestaat uit vlier, lijsterbes, brandnetel, diverse braamsoorten, fluitenkruid. Aan de noordzijde kent het gebied een aantal recreatievoorzieningen (een strandje aan een plas, een peuter-speelmeertje, toiletten en fiets- en wandelpaden. In de midden-zone zijn een aantal eilanden aangelegd die beplant zijn met vochtig moerasbos en verbonden zijn met een aantal paden en bruggetjes. In het zuidelijk deel (ca 1/3 e deel van het totale oppervlak van De Hoge Dijk) zijn een aantal vakken exclusief begroeid met laag wilgenbos, riet en zeggen. Deze zijn niet doorsneden door wandelpaden maar wel door een aantal watergangen en graszones. In de zuidoost hoek is een groter aaneengesloten bosvak met o.a. eik, els en wilg. Het gebied wordt aan de zuidzijde afgegrensd door een wandelpad langs de voormalige Hollandse Kade.

De groenzones en waterpartijen zijn onderdeel van het NatuurNetwerkNederland (NNN) met daarin de natuurbeheertypen

‘Vochtig bos met productie (N16.02)’ en ‘Zoete plas (N04.02)’ (Tauw, 2017. Ecologische Verkenning Groengebied Amstelland). De bosschages buiten de hoofdpaden bestaan voornamelijk uit jong loofbos met onder andere gewone es, grauwe abeel, zwarte els, zomereik, schietwilg en ruwe berk. Er is een relatief rijke onderbegroeiing die onder andere bestaat uit brandnetel, diverse braamsoorten, fluitenkruid, wilgenroosje en diverse zeggensoorten.

Foto 3 : Wandelpad langs spoorlijn Amsterdam-Utrecht ©5.1, 2, e

Op initiatief van de Natuurvereniging ‘De Ruige Hof’ is in de noordwest hoek van de grote plas een broedwand voor IJsvogels aangelegd, in combinatie met een fotokijkhut. De natuurvereniging De Ruige Hof beheert twee deelgebieden ten noorden van het inventarisatiegebied, te weten Klarenbeek en De Riethoek. Deze gebieden zijn niet

⁴ <https://nl.wikipedia.org/wiki/Reyghersbosch>

meegenomen in de broedvogelinventarisatie. In onderstaand veldkaartje is met een blauw kader de begrenzing aangegeven van het gebied dat bij deze broedvogelmonitoring onderzocht is.

Kaart 1: Begrenzing inventarisatiegebied De Hoge Dijk (Sovon-telgebied 6978)

4. Gevolgde werkwijze

Het onderzoeksgebied is tussen begin april en eind juni tijdens acht integrale inventarisatierondes bezocht. In alle gevallen werden de bezoeken lopend afgelegd in de vroege ochtend tussen 0.500 uur en 10.00 uur aangevuld met één avondbezoek (3 mei). De gevolgde methodiek (BroedvogelMonitoring- BMP-A) is ontwikkeld en beproefd door de landelijke vogelonderzoeksorganisatie Sovon. Territoria werden voornamelijk vastgesteld aan de hand van het lokaliseren van zingende of baltsende vogels. Eveneens werd typisch broedvogelgedrag, zoals transport van nestmateriaal en voedsel, in de veld-app vastgelegd; evenals -op passende afstand- eventuele aanwezigheid van nesten of jonge vogels. Een compleet overzicht van deze indicatoren, de zogenaamde 'Sovon-broedcodes', is in de bijlagen te vinden (Sovon, 2023 Handleiding broedvogelonderzoek BMP en kolonievogels). Deze waarnemingen, inclusief exacte locatie en de bijbehorende broedcode, werden in het veld direct ingevoerd op een digitaal plot-kaartje van de mobiele SOVON BMP-AviMap-app.

De data werden na iedere telronde vanuit de Avimap -app ge-upload naar de Sovon-website en na het broedseizoen volgens BMP-richtlijnen geïnterpreteerd in het online clusterprogramma Autocluster. Deze geautomatiseerde clustering van territoria werd na afloop gecontroleerd door Sovon. Met behulp van SOVON software zijn deze velddata vervolgens samengevat in verspreidingskaartjes van broedterritoria per vogelsoort. Deze kaartjes worden later in deze rapportage besproken.

Data veldbezoeken -broedvogelinventarisaties uitgevoerd in De Hoge Dijk (2023).

Bezoeknummer	Datum
1	5 april
2	18 april
3	3 mei (avondbezoek)
4	15 mei
5	27 mei
6	6 juni
7	19 juni
8	25 juni

Foto 4 : Extensieve recreatiezone in zuidelijk deel De Hoge Dijk (©5.1, 2, e

5. Resultaten broedvogelkartering

Foto 5 : Zingende Zwartkop © Boswachter 5.1.2.0

In totaal werden **237** territoria van **45** verschillende soorten broedvogels vastgesteld in het onderzoeksgebied. Zie voor de volledige lijst van 45 soorten tabel I op pagina 11.

Naast de lijst 45 soorten met een vastgesteld territorium zijn er ook soorten waarvan geen territorium is vastgesteld.. Deze soorten zijn allen tijdens het veldwerk één of meer keer waargenomen in of rond het telgebied De Hoge Dijk, maar hebben **niet** aantoonbaar een territorium gehad. De oorzaken hiervan zijn niet helemaal bekend, maar vermoedelijk veelal het ontbreken van optimale broedgelegenheid en/of voldoende voedselaanbod voor de jongen.

Soorten zonder territorium maar wel waargenomen tijdens het veldwerk:

- Grote Canadese Gans
- Grauwe Gans
- Buizerd
- Scholekster
- Halsbandparkiet
- Spreeuw
- Boerenwaluw

Foto 6 : Havik in baltsvlucht boven De Hoge Dijk © Boswachter 5.1.2.e

Foto 7 : Tjiftjaf © Boswachter 5.1.2.e

**Tabel I : Soortenlijst broedvogels De Hoge Dijk 2023 :
territoria en hoogste broedcode**
(zie voor toelichting van de betekenis van de broedcodes bijlage 4)

<i>Soort</i>	<i>aantal</i>	<i>hoogste</i>		<i>aantal</i>	<i>hoogste</i>
	<i>territoria</i>	<i>broedcode</i>		<i>territoria</i>	<i>broedcode</i>
1. Knobbelzwaan	1	3		26. Rietzanger	4 7
2. Nijlgans	2	7		27. Kleine Karekiet	16 2
3. Krakeend	4	3		28. Bosrietzanger	6 2
4. Wilde Eend	5	12		29. Zwartkop	13 7
5. Kuifeend	1	3		30. Tuinfluiter	8 2
6. Koekoek	3	2		31. Winterkoning	18 7
7. Stadsduif	1	2		32. Boomkruiper	3 2
8. Houtduif	6	13		33. Zanglijster	7 14
9. Waterral	2	7		34. Merel	12 14
10. Waterhoen	3	7		35. Gr. Vliegenvanger	1 14
11. Meerkoet	9	16		36. Roodborst	9 12
12. Fuut	3	13		37. Blauwborst	3 2
13. Havik	1	7		38. Nachtegaal	4 2
14. IJsvogel	1	13		39. Heggenmus	6 2
15. Gr.Bonte Specht	2	7		40. Vink	9 7
16. Gaai	2	7		41. Groenling	4 2
17. Ekster	8	2		42. Putter	1 2
18. Kauw	9	13		43. Goudvink	2 2
19. Zwarte Kraai	2	9		44. Appelvink	1 2
20. Pimpelmees	4	14		45. Rietgors	2 2
21. Koolmees	6	12			
22. Cetti's Zanger	7	2			
23. Fitis	9	2			
24. Tjiftjaf	15	2			
25. Spotvogel	2	2			
				Territoria totaal	237
				Totaal aantal soorten	45

Bovenstaande tabellijst met individuele soorten is ook nog eens uitgesplitst en geanalyseerd aan de hand van een SOVON indeling van vogelsoorten naar zogenaamde 'ecologische soortgroepen'. Dit is kort samengevat eigenlijk een indeling naar '**voorkeurshabitat**'. Bij De Hoge Dijk gaat het vooral om vogels in de volgende 'voorkeurshabitats'*:

-Watervogels

-Rietvogels

-Struweelvogels

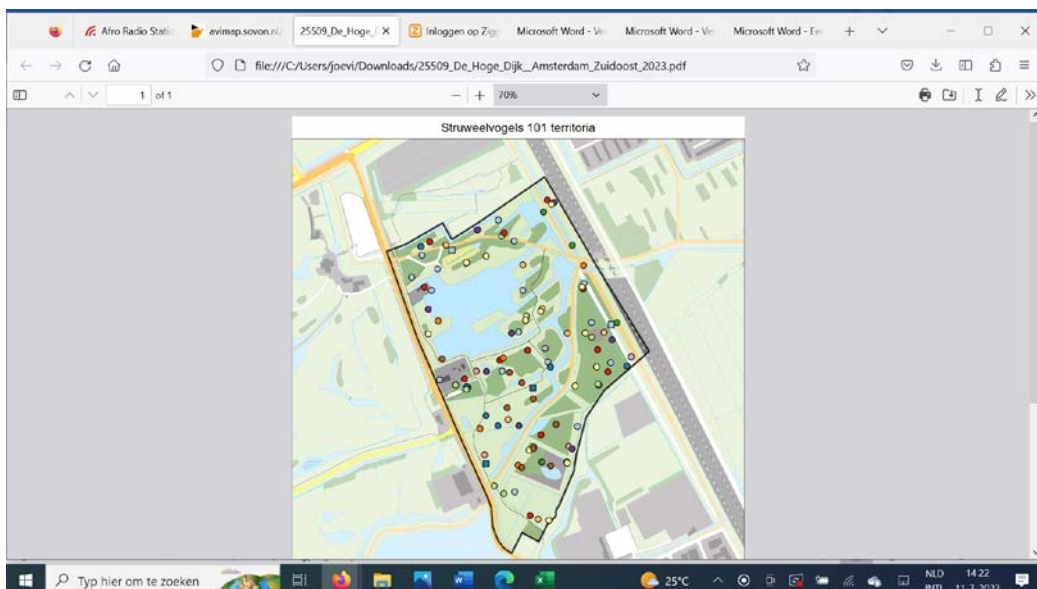
-Bosvogels

-Vogels van de zgn. rode lijst (bedreigde soorten)

**sommige minder relevante categorieën zoals de weidevogels, heidevogels en bijvoorbeeld de 'rest categorie' zijn in deze rapportage buiten beschouwing gelaten.*

Let wel: sommige soorten kennen meerdere voorkeurshabitats en worden dus op soms 2 kaarten afgebeeld. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de Roodborst die zowel op de kaart met bosvogels als op de kaart met struweelvogels vermeld wordt. Uiteraard worden de territoria van dit soort vogels niet 'dubbelgeteld'. De individuele vogelsoorten zijn aan de hand van de kleurenlegenda goed te herkennen. Voor de aantallen territoria per soort verwijs ik naar bovenstaande tabel. De aantrekkelijkheid van een broedgebied voor veel verschillende vogelsoorten hangt onder meer af van de afwisseling en overgangen in type begroeiing en het daarmee samenhangende voedselaanbod. Ook de zonering van recreatiedruk (beperking van intensieve recreatie tot specifieke delen van het gebied) en daarmee het garanderen van voldoende rust in de broedtijd is een zeer belangrijke factor.

Met name de struweel- en boszones kennen relatief hoge aantallen soorten en territoria. Zo kent het '**struweelhabitat**' maar liefst 14 verschillende broedvogels met 101 bijbehorende territoria. Meest aanwezige soorten zijn Winterkoning (18 paar) en Zwartkop (13 paar). Het '**boshabitat**' is goed voor 59 territoria met 12 soorten waarvan Tjiftjaf met 15 paar en Vink met 9 paar een flink deel voor hun rekening nemen. In bijlage b (te vinden in het laatste deel van deze rapportage) zijn per voorkeurshabitat de territoria van de daarin typisch voorkomende vogelsoorten op kaartjes afgebeeld. Zie kaartje 2 met de soortgroep 'Struweelvogels' bijgaand als voorbeeld.

Kaart 2 : Verspreiding territoria struweelvogels over De Hoge Dijk (Sovon-telgebied 6978)

De 'rietvogels' zijn met 30 territoria aanwezig. Met typerende soorten als Kleine karekiet (goed voor 16 territoria) maar ook soorten als Rietzanger, Rietgors maar ook bijvoorbeeld de Waterral. Op de kaart in de bijlage is goed de koppeling met de aanwezige rietzones te zien. Gezien de aanwezigheid van een relatief grote plas en een aantal watergangen zijn ook *watervogels* als broedvogel in De Hoge Dijk te verwachten. In de 28 territoria vinden we een aantal 'vaste' jaarrond soorten die aan de oevers broeden, denk aan Wilde Eend, Krakeend, Fuut en Meerkoet.

Bijzonder soorten om hier te melden zijn o.a. de 'Rode Lijst' soorten. De Rode Lijst is een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de Minister van Economische Zaken. Rode lijst soorten die zijn vastgesteld als broedvogel in De Hoge Dijk zijn: Koekoek (3x), Nachtegaal (4x), Spotvogel (2x) en Grauwe Vliegenvanger (1x) Verder is de aanwezigheid van bijzondere en/of schaarse soorten als Havik, IJsvogel, Appelvink en Goudvink vermeldenswaardig. Zie ook de opmerkingen over deze soorten verder in deze rapportage.

In 2022 zijn in opdracht van GGA ook de telgebieden 'Korte Dwarsweg' en 'Ouderkerkerplas' onderzocht. Wat landschapsbeeld vertoont de Korte Dwarsweg nog de meeste overeenkomsten met De Hoge Dijk. Ook al is De Hoge Dijk niet in hetzelfde jaar geteld, het is interessant om deze gebieden in deze rapportage alvast op hoofdlijnen te vergelijken op soortenrijkdom.

Gezien het iets kleinere oppervlak van De Korte Dwarsweg (22 ha) versus de 33 ha van De Hoge Dijk is de score van 39 broedende soorten met 152 territoria die bij de Korte Dwarsweg in 2022 vastgesteld werden ten opzichte van 45 broedende soorten bij De Hoge Dijk interessant. Opvallend is ook in de Korte Dwarsweg de dominantie van de struweelvogels (75 territoria met 16 soorten) versus 101 territoria met 14 soorten in deze soortgroep bij De Hoge Dijk. In beide gebieden valt op dat deze struweelsoorten gelijkmatig over beide telgebieden verspreid zijn. Winterkoning, Merel, Zwartkop, Tuinfluiter, Zanglijster en Roodborst zijn typerende vogelsoorten voor deze categorie.

In de volgende alinea's worden nog een aantal opmerkingen gemaakt worden over specifieke vogelsoorten. Deze opmerkingen betreffen kanttekeningen of bijzonderheden en zullen niet voor alle soorten worden gemaakt. Om te beginnen de *Grauwe Gans*. Deze soort is alleen overvliegend waargenomen en niet aanwezig als broedvogel. Waarschijnlijke oorzaak is het (nagenoeg) ontbreken van geschikte en veilige weilanden in de directe omgeving van De Hoge Dijk. *Knobbelzwaan*: er is wel een broedpaar territoriaal aanwezig (meestal in de plas bij het strand) maar nest of jongen zijn niet vastgesteld. *Krakeend* (4x) en *Wilde Eend* (5x) zijn bekende soorten in dit soort 'natte' recreatiegebieden. Wellicht zijn de territoria van deze soorten nog een onderschatting omdat de soort ook op niet toegankelijke plekken broedt en daar moeilijk te observeren is. Van de *Kuifeend* is in ieder geval een territorium vastgesteld. *Havik*: al een aantal jaren is deze soort als broedgeval bekend op De Hoge Dijk ⁵. Er is een territorium vastgesteld aan de hand van territoriaal gedrag in en rond dichte -niet toegankelijke!- wilgenbossen in het zuidelijk deel van De Hoge Dijk. *Buizerd*: is niet territoriaal vastgesteld, wel zijn er een aantal losse waarnemingen tijdens de veldwerkperiode. *Koekoek*: is een Rode Lijst soort, er zijn drie territoria vastgesteld, mooi verdeeld over het noordelijk deel, het middendeel en het zuidelijk deel. *IJsvogel*: de afgelopen jaren regelmatig als broedvogel vastgesteld in een broedwand⁶ nabij het gebouw van natuurvereniging De Ruige Hof. In 2023 tijdens deze telrondes ook broedgeval met zekerheid vastgesteld (Sovon broedcode 13: bezoek oudervogel aan nest) ook weer op deze plek.

⁵ Verslag havikonderzoek Amsterdam e.o., 5.1, 2, e Ouderkerk a/d Amstel

⁶ <https://www.deruigehof.nl/ijsvogelhut/>

Winterkoning: In De Hoge Dijk de vogelsoort met het hoogst aantal vastgestelde territoria (18), overall te vinden waar (hoger) struikgewas en geboomte aanwezig is met voldoende ondergroei.

Nachtegaal: er zijn vier territoria vastgesteld; drie langs de spoorlijn Amsterdam-Utrecht en een in de dichte wilgenbosjes in het zuidelijk deel.

Blauwborst: typische riet-en struweelvogel, er zijn drie territoria vastgesteld aan de randen van rietveldjes waar ook opslag is van ruigte en wilgen.

Cetti's zanger: luidruchtig zingend aanwezig in 7 verschillende, regelmatig verspreide territoria

Bosrietzanger: Kiest voor ongeveer dezelfde habitats als Blauwborst maar deze soort lijkt iets minder selectief in locaties, is met 6 territoria aanwezig.

Kleine karekiet: in relatief hoge dichtheden (16 territoria) aanwezig in rietkragen verspreid over het hele gebied.

Tijftjaf en Zwartkop: beide soorten goed aanwezig met respectievelijk 15 en 13 territoria. Ook op de kaartjes valt de regelmatige spreiding op van deze beide soorten over de zones met hoger opgaand geboomte.

Fitis: in relatief hoge dichtheden (9 territoria) aanwezig in lage wilgopslag in de diverse rietveldjes.

Grauwe Vliegenvanger: 1 broedpaar aanwezig in territorium op groendepot nabij spoorlijn (zie foto 10)

Kauw: In de nestkasten bij het verenigingsgebouw 'Zon Alom' van De Ruige Hof is al jaren een kleine kolonie aanwezig. In 2023 zijn 9 broedpaar vastgesteld

Appelvink: van deze wat heimelijke broedvogel is een territorium bij de spoorlijn Amsterdam-Utrecht vastgesteld

Goudvink: ook deze soort is in de broedtijd wat minder opvallend aanwezig; er zijn twee territoria vastgesteld, een bij de spoorlijn en een bij het kinderbadwater (zie soortkaartjes in bijlage 3)

Tijdens deze Sovon broedvogeltellingen kan ook de aanwezigheid van zoogdieren vastgelegd worden in de app AviMap. In het telgebied De Hoge Dijk zijn Haas en Mol gesignaleerd.

Slotopmerkingen: monitoring blijft van belang om ook over een langere periode vast te kunnen stellen of bepaalde broedvogels erop vooruit- of juist achteruitgaan. Een cyclus van monitoring om de twee jaar is hiervoor een werkbaar ritme. Bij deze monitoring en de analyse van de ontwikkelingen in aantallen broedvogels komen ook nieuwe vragen op. Zoals de vraag waar positieve of negatieve ontwikkelingen door veroorzaakt worden. En of passend beheer ontwikkelingen (mede) positief zou kunnen beïnvloeden.

Zo lijkt gerichte en selectieve dunning van ouder wordende bospercelen (buiten het broedseizoen!) ondergroei van struweel en kruiden te bevorderen, hetgeen gunstig is voor soorten als Nachtegaal en Winterkoning. Ook helpt het om verstoring tijdens het broedseizoen zoveel mogelijk te voorkomen en de kruidenrijke graslanden zo laat mogelijk te maaien in verband met grondbroeders als Fazant, Bosrietzanger en Blauwborst.

Foto 8 : Paartje fuut bij drijfnest © Boswachte 5.1.2.e

6. Geraadpleegde literatuur:

- Vergeer J.W, e.a., 2023. Handleiding Sovon Broedvogelonderzoek: BMP en kolonievogels. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- Vrolijk J.A.J, juli 2022. Rapportage van resultaten Broedvogelmonitoring Ouderkerkerplas en Korte Dwarsweg 2022. Bureau Mergis, Ouderkerk a/d Amstel
- Natuurvereniging De Ruige Hof, <https://www.deruigehof.nl/terreinen/> en <https://www.deruigehof.nl/ijsvogelhut/>
- Groengebied Amstelland, <https://www.groengebied-amstelland.nl/beleid-en-bestuur/documenten/140>
- Verslag havikonderzoek Amsterdam e.o. , F. Bongers, Ouderkerk a/d Amstel
- Bureau Tauw, 2017. Boon S. e.a, . Ecologische verkenning recreatieschappen Noord-Holland. Recreatieschap Groengebied Amstelland. Bureau Tauw, Utrecht.
- Boele A, e.a , 2022. De broedvogels in Nederland, Sovon Rapport 2022/05. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen

Bijlage 1: Broedcode-overzicht van SOVON BMP

Bijlage 2: Verspreidingskaarten soortgroepen De Hoge Dijk

Bijlage 3: Verspreidingskaarten broedvogels De Hoge Dijk

Foto 9: Verbindingsfietspad en ruiterspad door De Hoge Dijk © 5.1, 2, e

Foto 10 : Groendepot langs spoorlijn Amsterdam- Utrecht © 5.1, 2, e

Bijlage 1

Handleiding Sovon broedvogelonderzoek: BMP & kolonievogels /Overzicht 16 Broedcodes

Bron: : <https://www.sovon.nl/nl/BMP>

Broedcodes

(Code 0) Niet-territorium indicerende waarnemingen buiten geschikt broedbiotoop. Bijv. een groep Rotganzen, een Witgat in een sloot, maar ook: een groep Krakeenden eind maart op een kaal zandgat. Dit type waarnemingen hoeft niet genoteerd te worden, het zijn per definitie geen geldige waarnemingen. Wil je ze toch noteren, hanteer dan de code 0. Ze doen niet mee bij de interpretatie.

Code 1 Volwassen individu in mogelijk broedbiotoop. Geef tenminste bij Wilde Eend, Soepeend, Tafeleend, Kuifeend, Middelste Zaagbek, Fazant, Kievit, Kempphaan, Baardman en Huismus aan of het een mannetje dan wel vrouwtje betreft. Dit heeft bij deze soorten namelijk invloed op de bepaling van het aantal territoria.

Code 2 Zingend of baltsend individu in geschikt broedbiotoop In bos, struweel, moeras en stedelijk gebied is dit veruit de meest gebruikte broedcode, met name voor zangvogels.

Code 3 Paar in geschikt broedbiotoop. Veel voorkomende code bij niet-zangvogels. Een baltsend paar krijgt code 5. Let op: een zingende vogel telt bij de clustering vaak zwaarder dan een paartje! Heb je de keuze tussen code 3 of code 2, noteer dan code 2.

Code 5 Baltsend paar in broedbiotoop. Hieronder valt ook voeren van een vrouwtje door het mannetje.

Code 6 Bezoek van een vogel aan een waarschijnlijke nestplaats Bijv. Huismus die onder dakpan kruipt, Boerenzwaluw die schuur invliegt. Let op: één waarneming van deze code leidt vaak niet direct tot een territorium, terwijl dat vanaf broedcode 7 veelal wel het geval is. ,

Code 7 Alarmeren/angstkreten of ander gedrag dat wijst op aanwezigheid van nest of jongen Let op: soms alarmeren vogels zonder dat sprake is van een broedgeval, of zijn de jongen al ver van het nest verwijderd (vooral bij ganzen, eenden, Kievit, Grutto). Dan deze code niet gebruiken; let daarom goed op of de vogel plaatsgebonden is.

Code 9 Transport van nestmateriaal/nestbouw/uithakken of graven nestholte. Achterhaal zo goed mogelijk waar de vogel naar toe vliegt en noteer de waarneming op die plek op de kaart. Voorkom zo dat het territorium uiteindelijk op de plaats komt waar de vogel bijv. takken voor het nest verzamelt.

Code 10 Afleidingsgedrag. De vogel doet alsof hij verlamd/gewond is en lokt zo de waarnemer van het nest. Dit gedrag komt voor bij in open terrein broedende eenden en steltlopers en bij enkele zangvogels, waaronder Rietgors.

Code 11 Pas gebruikt nest of eierschalen. Let op: eierschalen kunnen verplaatst zijn door een predator en van een andere locatie afkomstig zijn. Bij twijfel deze code niet gebruiken.

Code 12 Pas uitgevlogen nestblijvers, of uitgelopen donsjongen van nestvlinders. Gebruik deze code bij nestvlinders alleen bij jonge pullen nabij het vermoedelijke nest. Niet gebruiken voor verzamelplaatsen van pullen, waar bijv. families Grauwe Ganzen of Bergeenden uit de wijde omgeving naartoe trekken, of waar jonge Kieviten en Grutto's opgroeien. Ze kunnen binnen enkele dagen ver van de nestomgeving zijn verwijderd.

Code 13 Gebruikt nest met onbekende inhoud. Bezoek van oudervogel aan een nest waarvan de inhoud niet kan worden vastgesteld, of waarneming van een broedende vogel. Voorbeeld: Zwarte Kraai in broedhouding op nest hoog in boom.

Code 14 Transport voedsel of ontlasting. Vooral bij zangvogels een goed bruikbare code. Niet zomaar gebruiken bij soorten die vaak lange voedselvluchten maken, zoals meeuwen, sterns en IJsvogel. Ook niet gebruiken bij het voeren van reeds uitgevlogen jongen.

Code 15 Nest met eieren

Code 16 Nest met jongen. Codes 4 (territoriumgedrag op dezelfde plaats, vastgesteld minstens 10 dagen uit elkaar) en 8 (vogel met broedvlekken, alleen in de hand vast te stellen) worden in het veld niet gebruikt.

Bijlage 2: Verspreidingskaarten naar soortgroep De Hoge Dijk

Watervogels
25509_De_Hoge_Dijk

Watervogels (zie pdf)

Rietvogels
25509_De_Hoge_Dijk

Rietvogels (zie pdf)

Struweelvogels
25509_De_Hoge_Dijk

Struweelvogels (zie pdf)

Bosvogels
25509_De_Hoge_Dijk

Bosvogels (zie pdf)

Roofvogels
25509_De_Hoge_Dijk

Roofvogels (zie pdf)

Rode Lijst
25509_De_Hoge_Dijk

Rode Lijst vogels (zie pdf)

Bijlage 3: Verspreidingskaarten soorten (45x) De Hoge Dijk

Totaalsoorten 45x
Eurring 25509_De_Hc

Totaalsoorten De Hoge Dijk (45x, individuele soortkaart)